

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора департаменту
фінансової політики
від 30.12.2022 № 67

**Програма
управління місцевим боргом бюджету
Львівської міської територіальної громади на 2023 рік**

Загальні положення

Цю Програму підготовлено відповідно до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року № 815.

Звіт про виконання Програми управління місцевим боргом за звітний бюджетний період буде сформовано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

Головна мета та основні завдання Програми

Метою розробки даної Програми є ефективне управління фінансовим ресурсом бюджету територіальної громади для попередження фінансового ризику та своєчасного і повного виконання міською радою, її виконавчими органами та комунальними підприємствами зобов'язань за місцевим боргом, зменшення ризиків, пов'язаних із борговим навантаженням, проведення заходів з інформаційної та рейтингової підтримки залучення коштів на ринку цінних паперів.

Управління місцевим боргом передбачає забезпечення платоспроможності територіальної громади, тобто можливість погашення боргів. В процесі управління боргом слід забезпечити реальні джерела погашення боргових зобов'язань і належних до сплати відсотків у поточному році, та встановити такі терміни погашення на наступні роки, які б були підкріплені відповідними надходженнями.

Основними завданнями програми є:

- забезпечення виконання загального фонду та бюджету розвитку спеціального фонду бюджету міської територіальної громади;
- своєчасне та у повному обсязі виконання зобов'язань за місцевим боргом;
- забезпечення ефективної співпраці з рейтинговими агентствами щодо присвоєння ними кредитного рейтингу територіальної громади та її борговим зобов'язанням.

**Показники ухвали Львівської міської ради від 06.12.2022 № 2583
«Про бюджет Львівської міської територіальної громади на 2023 рік»
у частині місцевого боргу і запозичень**

Витрати бюджету Львівської міської територіальної громади на 2023 рік з погашення та обслуговування місцевого боргу заплановано відповідно до:

- графіків платежів за вже існуючим місцевим боргом на момент складання проекту бюджету на 2023 рік;
- планових обсягів запозичень на 2023 рік на фінансування бюджету Львівської міської територіальної громади;
- прогнозних відсоткових ставок та курсів валют;
- прогнозу обсягів витрат на управління місцевим боргом.

Видатки на обслуговування місцевого боргу, що мають бути здійснені у 2023 році за рахунок коштів загального фонду бюджету, заплановані у сумі 249,0 млн грн, у тому числі на:

- сплату відсоткового доходу по випуску у 2020 році облігацій серій J, K, L – 169,8 млн грн;
- виплату відсотків по кредитах банківських установ, у тому числі публічне акціонерне товариство акціонерний банк «Укргазбанк» 36,3 млн грн, акціонерне товариство «Державний експортно-імпорتنний банк України» 28,4 млн грн, Європейський банк реконструкції та розвитку 14,5 млн грн;

Кошти від випуску облігацій місцевої позики були спрямовані для фінансування об'єктів транспортної інфраструктури, доріг та інженерних об'єктів на них, виготовлення проектно-кошторисної документації згідно з переліком, затвердженим ухвалою міської ради від 19.09.2019 № 5429 зі змінами до неї.

У 2021 році, після отримання погодження Міністерства фінансів України обсягу та умов здійснення місцевого запозичення, до бюджету Львівської міської територіальної громади здійснено зовнішнє запозичення у формі отримання кредиту від Європейського банку реконструкції та розвитку на суму 22,0 млн євро та внутрішнє запозичення у формі кредитів від публічного акціонерного товариства АБ «Укргазбанк» на суму 220,0 млн грн та акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України» на суму 170,0 млн грн.

Мета запозичення від Європейського банку реконструкції та розвитку - залучення інвестицій у сфері розвитку та підтримки комунальних підприємств, здійснення заходів з підтримки ліквідності та рефінансування існуючих клієнтів Європейського банку реконструкції та розвитку – комунальних підприємств ЛКП «Львівелектротранс», ЛКП «Львівавтодор» ЛМКП «Львівводоканал», ЛМКП «Львівтеплоенерго» та ЛКП «Зелене місто» з метою пом'якшення впливу кризи COVID-19 у рамках «Пакета солідарності». Строк запозичення – до 3-х років від дати підписання кредитного договору (включаючи пільговий період до 31.12.2021) з відсотковою ставкою, яка розраховується на основі 6-місячної Європейської міжбанківської ставки пропозиції (Euribor) плюс маржа у розмірі до 3% на рік у євро.

Кредитні кошти від ПАТ АБ «Укргазбанк» та АТ «Укрексімбанк» на загальну суму 390,0 млн грн спрямовані для фінансування заходів з розвитку інфраструктури міста. Період на який здійснено запозичення – 60 місяців.

Відсоткова ставка за користування кредитними коштами ПАТ АТ «Укргазбанк» розраховується виходячи з облікової ставки Національного банку України плюс маржа 2,5 відсотка річних та плюс комісія в розмірі 1,3 відсотка річних, але не більше 17 відсотків річних.

Відсоткова ставка за користування кредитними коштами АТ «Укрексімбанк» розраховується виходячи з облікової ставки Національного банку України плюс маржа 2,4 відсотка річних та плюс комісія в розмірі 1,68 відсотка річних, але не більше 17 відсотків річних.

Обсяг платежів з обслуговування місцевого боргу може бути нижчим за передбачений у бюджеті на 2023 рік у разі зміни облікової ставки Національного банку України.

Так, з 03.06.2022 облікова ставка Національного банку України складає 25,0 відсотків.

Враховуючи динаміку надходжень до загального фонду бюджету - громада міста має достатньо коштів з обслуговування та повернення боргу.

Проекти, які реалізуються за рахунок залучених у такий спосіб коштів, позитивно впливають на розвиток територіальної громади, при цьому розвиваючи її інфраструктуру.

Залучення й використання позик для покриття дефіциту місцевого бюджету призводить до формування місцевого боргу. Місцевий борг формується за рахунок кредитних коштів, які Львівська міська рада залучає для фінансування видатків бюджету розвитку Львівської міської територіальної громади.

У 2023 році за рахунок коштів бюджету розвитку заплановано погасити місцевий борг на загальну суму 522,7 млн грн, у тому числі:

- внутрішній борг в сумі 60,0 млн грн за отримані кредити у 2021 році від ПАТ АТ «Укргазбанк» та АТ «Укрексімбанк». Погашення відбуватиметься щоквартальними платежами починаючи з другого півріччя 2023 року;

- зовнішній борг в сумі 11,0 млн євро або 462,7 млн грн за наданий у 2021 році кредит Європейським банком реконструкції та розвитку із загальної суми 22,0 млн євро. Відбудеться планове часткове погашення кредиту двома рівними частками у квітні та жовтні 2023 року.

Боргові інструменти бюджету Львівської міської територіальної громади у 2023 рік

Протягом 2023 року фінансування бюджету Львівської міської територіальної громади здійснюватиметься:

- За типом кредитора – зовнішній борг та внутрішній борг.

- За строком погашення – середньострокові запозичення.

- За типом боргового інструменту – запозичення.

- За видом запозичення – гривня та євро.

Погашення місцевого боргу здійснюватиметься за рахунок надходжень до бюджету розвитку, а саме:

- коштів від відчуження майна, що перебуває в комунальній власності територіальної громади міста;
- коштів від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у комунальній власності;
- коштів, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду).

Оцінка ризиків

Відповідно до ухвали Львівської міської ради від 06.12.2022 № 2583 «Про бюджет Львівської міської територіальної громади на 2023 рік» станом на 31.12.2023 року граничний обсяг:

- місцевого боргу визначений у сумі 2230,0 млн грн (випуск облігацій серій J, K, L – 900,0 млн грн, кредит ПАТ АТ «Укргазбанк» – 186,2 млн грн, кредит АТ «Укркрексімбанк» – 143,8 млн грн та нове запозичення у формі кредиту на суму 1 000,0 млн грн);

- гарантованого Львівською міською територіальною громадою боргу – 4567,8 млн грн.

Співвідношення обсягу виплат гарантійного боргу до надходжень бюджету розвитку бюджету Львівської МТГ на 2023 рік становить 113,0 %.

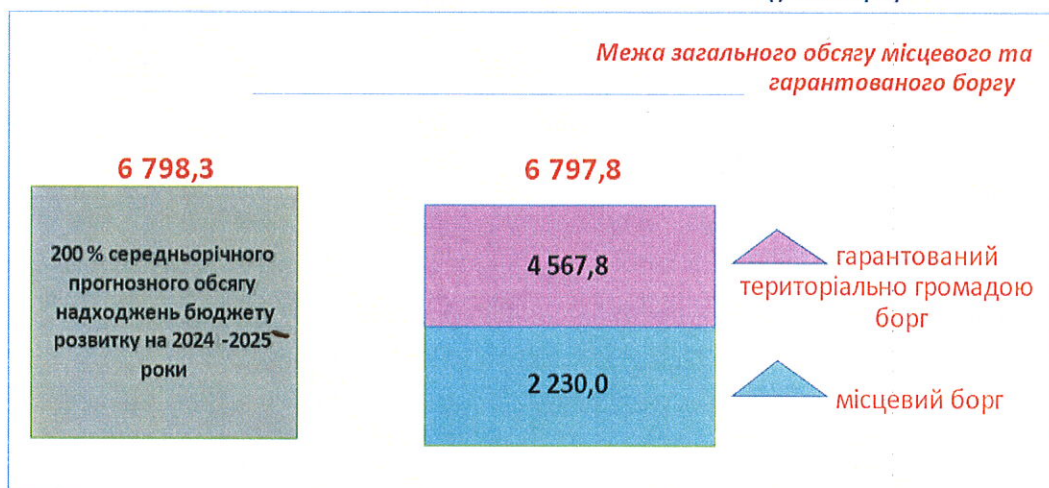
Вказаний показник не перевищує 200% середньорічного індикативного прогнозного обсягу надходжень бюджету розвитку, без субвенцій і запозичень до місцевого бюджету, визначеного прогнозом на наступні за плановим два бюджетні періоди і становить 6798,3 млн грн.

Одночасно це співвідношення може змінюватися в залежності від офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановлений Національним банком України.

Зважаючи на наведені фактори, ризики щодо не погашення гарантованого містом боргу є мінімальними.

Загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого територіальною громадою боргу станом на 31 грудня 2023 року

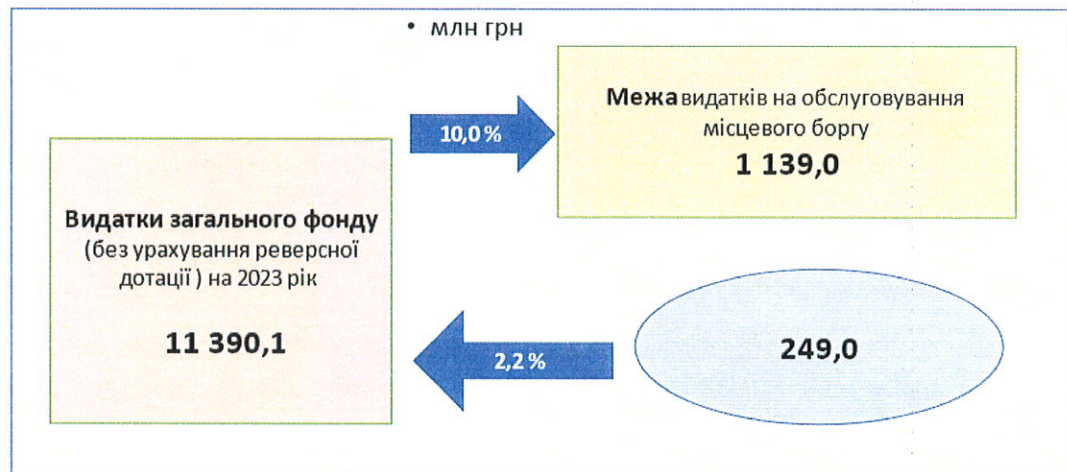
- (у млн грн)

Середньозважений строк погашення місцевого боргу становитиме 3 – 5 роки.

Співвідношення обсягу виплат з обслуговування боргу до видатків загального фонду бюджету на 2023 рік становитиме 2,2 %, що відповідає вимогам ст. 74 Бюджетного кодексу України (не може перевищувати 10%).

Видатки на обслуговування місцевого боргу бюджету Львівської міської територіальної громади на 2023 рік

Показники ухвали Львівської міської ради від 06.12.2022 № 2583 «Про бюджет Львівської міської територіальної громади на 2023 рік» у частині гарантованого містом боргу

У 2023 році місцеві гарантії можуть надаватися згідно з ухвалами міської ради для реалізації інвестиційних, інноваційних та інших проектів розвитку Львівської міської територіальної громади без надання майнового або іншого забезпечення комунальними підприємствами, майно яких є комунальною власністю Львівської міської територіальної громади.

В бюджеті Львівської МТГ на 2023 рік передбачені кошти в сумі 785,1 млн грн для комунальних підприємств міста на погашення і обслуговування ними позик від міжнародних фінансових організацій. З них, відповідно до статті 17 Бюджетного кодексу України протягом строку дії договору про місцеву гарантію 50 % сум платежів, термін сплати яких настає у відповідному бюджетному періоді, а це 392,55 млн грн, передбачено у формі надання кредитів комунальним підприємствам для забезпечення гарантійних зобов'язань за міжнародними кредитними угодами і відображено у розділі "Надання кредитів", та 392,55 млн грн передбачено на внески до статутних капіталів комунальних підприємств для виконання ними гарантійних зобов'язань за договорами про місцеву гарантію.

Заплановані кошти розподілені між комунальними підприємствами наступним чином:

ЛМКП «Львівводоканал» – 131,2 млн грн;

ЛКП «Львівавтодор» – 230,1 млн грн;

ЛМКП «Львівтеплоенерго» – 56,7 млн грн;
 ЛКП «Львівелектротранс» – 190,4 млн грн;
 ЛКП «Зелене місто» – 172,5 млн грн;
 ЛКП АТП № 1 – 4,2 млн грн,

Всього з бюджету розвитку бюджету Львівської міської територіальної громади заплановано здійснити видатків за надані місцеві гарантії, здійсненні місцеві запозичення та лізингові платежі на суму 1650,3 млн грн.

**Виплати по запозиченнях,
місцевих гарантіях та лізингу**

1 650,3 млн €

2023

249,0 Загальний фонд

Облігації – 169,8

56,6 облігації серії "J"

56,6 облігації серії "K"

56,6 облігації серії "L"

Кредити – 79,2

36,3 кредит Укргазбанк

28,4 кредит Укрексімбанк

14,5 кредит ЄБРР

1 401,3 Спеціальний фонд

Запозичення – 522,7

462,7 кредит ЄБРР

33,8 кредит Укргазбанк

26,2 кредит Укрексімбанк

Лізинг – 93,5

11,3 Львівводоканал

5,1 Ратуша-сервіс

77,1 КНП «ЛТМО багатопрофільна КЛІМЛ та ШМД»

Гарантії – 785,1

131,2 Львівводоканал

190,4 Львівелектротранс

172,5 Зелене місто

230,1 Львівавтодор

56,7 Львівтеплоенерго

4,2 АТП №1

Слід зазначити, що місцеві гарантії Європейському банку реконструкції та розвитку, Європейському інвестиційному банку, Міністерству фінансів України та Північній екологічній фінансовій корпорації (НЕФКО) надані міською радою та погодженні Міністерством фінансів України по шести комунальних підприємствах та тринадцяти проектах, а саме:

№ п/п	Назва підприємства	Назва проекту
1	ЛМКП «Львівводоканал»	- реконструкція очисних споруджень та будівництво станції переробки мулу для очистки та утилізації стічних вод та виробництво біогазу для когенерації у м.Львові
2	ЛКП «Львівтеплоенерго»	- реконструкція та модернізація інфраструктури тепlopостачання у м.Львові
3	ЛКП «Львівавтодор»	- реконструкція міських вулиць та пов'язаних мереж, покращення інфраструктури громадського транспорту вздовж трамвайних ліній № 2 і № 6 м.Львова
		- продовження трамвайного маршруту № 4 до

		Сихова - впровадження автоматизованої системи оплати проїзду у громадському транспорті м. Львова - реалізація проекту «Міський громадський транспорт України» підпроект «Будівництво автобусного депо», «Реконструкція тролейбусної контактної мережі», «Капітальний ремонт кабельних ліній напругою 300 В постійного струму від тягової підстанції № 6 до пл. Митної та вул. Личаківської»
4	ЛКП «Львівелектротранс»	- інвестування в інфраструктуру громадського транспорту та послуг у м. Львові - реалізація проекту модернізації громадського тролейбусного транспорту м. Львова - реалізація проекту «Міський громадський транспорт України» підпроект «Придбання трамваїв» (10 одиниць) - реалізація проекту «Міський громадський транспорт України» підпроект «Капітальний ремонт трамвайних вагонів з модернізацією (переобладнанням) для забезпечення перевезення пасажирів з обмеженою мобільністю»
5	ЛКП «Зелене місто»	- поводження з твердими побутовими відходами у м. Львові - реалізація проекту «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України» підпроект «Комплексне удосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами у м. Львові»
6	ЛК АТП № 1	- реалізація проекту «Міський громадський транспорт України» підпроект «Придбання автобусів» (100 великих одиниць)

Основними шляхами виконання програм є:

1. Забезпечення виконання загального фонду бюджету та бюджету розвитку спеціального фонду бюджету міста.
2. Недопущення заборгованості в процесі погашення гарантованого містом боргу та платежів з його обслуговування.

Співпраця з рейтинговими агентствами

Кредитний рейтинг представляє собою оціночне судження рейтингового агентства щодо кредитоспроможності (платоспроможності) суб'єкта рейтингування загалом та /або за його окремим борговим зобов'язанням. Оскільки за своєю сутністю кредитний рейтинг є вираженням перспективи і включає припущення та прогнози щодо майбутніх подій, на рівень кредитного

рейтингу можуть впливати майбутні події та умови, існування яких не можна передбачити на етапі визначення (оновлення) кредитного рейтингу.

Кредитний рейтинг позичальника – характеризує рівень спроможності позичальника (суб'єкта рейтингування) своєчасно та в повному обсязі виплачувати відсотки і основну суму боргу за всіма зобов'язаннями відносно інших позичальників.

З метою присвоєння місту Львів кредитного рейтингу, Львівська міська рада співпрацює з рейтинговим агентством Fitch Ratings. Fitch Ratings – американська корпорація, яка поряд зі Standard & Poor's і Moody's входить до «великої трійки» міжнародних рейтингових агентств.

Міжнародне рейтингове агентство Fitch Ratings 28 жовтня 2022 року підтвердило довгостроковий рейтинг дефолту емітента (IDR) українського міста Львів в іноземній валюті на рівні "CC" і довгостроковий IDR в національній валюті на рівні "ССС-". Рейтинги на цьому рівні зазвичай не містять прогнозів через їх високу волатильність.

Необхідними умовами співпраці з рейтинговими агентствами є прозорість управління місцевим боргом та економічним станом міста. Для цього передбачено ведення постійного діалогу з рейтинговими агентствами щодо соціально-економічного стану міста та питань місцевого боргу, підготовки звітів та відповідей на запити рейтингового агентства.

Результати роботи з питань місцевого боргу розміщувались на офіційному сайті міської ради та в реєстрах місцевих запозичень, розміщених на веб-сайті Міністерства фінансів.

Координація роботи за ходом виконання Програми та очікувані кінцеві результати виконання Програми

Координацію роботи з виконання Програми в частині строків погашення основної суми боргу та сплати відсотків за користування кредитними коштами здійснює Департамент фінансової політики Львівської міської ради.

У ході виконання Програми планується досягти таких основних результатів:

- ефективного управління місцевим боргом;
- забезпечення якісного обслуговування боргу, налагодження належного процесу його адміністрування;
- забезпечення прозорості та відкритості діяльності міської ради пов'язаної з управлінням місцевим боргом та публічності відповідної інформації;
- задоволення потреб у фінансуванні бюджету Львівської міської територіальної громади за прийнятних умов з точки зору витрат та ризиків;
- формування високого рівня довіри до Львівської міської ради, як учасника фінансового ринку.

Визначення методологічних та організаційних засад здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням місцевим боргом здійснюється з урахуванням положень Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державними (місцевим) боргом, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 815.

Контроль за виконанням Програми

Контроль за виконанням цієї Програми здійснює Департамент фінансової політики Львівської міської ради в межах своїх повноважень та компетентності.

Заступник директора департаменту-
начальник управління адміністрування
місцевих та залучених фінансів

Наталія СТАРИЧЕНКО

Додаток

до програми управління місцевим боргом Львівської міської територіальної громади

**ЗАХОДИ ПРОГРАМИ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМ БОРГОМ
ЛЬВІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2023 рік**

№ п/п	Напрямок діяльності (завдання)	Перелік заходів	Термін виконання	Джерела фінансування	Прогнозні обсяги фінансування	Очікувані результати
1.	Сплата відсотків за користування кредитними коштами, оплата послуг банку	Розміщення тимчасово вільних коштів бюджету на депозитних рахунках, кошти отримані за щоденні залишки на рахунках бюджету розвитку	Протягом 2023 року	Загальний фонд бюджету	249,0 млн грн	Своєчасне і у повному обсязі виконання зобов'язань за місцевим боргом
2.	Погашення кредитів ПАТ АТ «Укргазбанк» та АТ «Укрексім-банк»	Забезпечення виконання дохідної частини загального та спеціального (бюджет розвитку) фондів бюджету ЛМТГ		Бюджет розвитку	60,0 млн грн	Своєчасне і у повному обсязі виконання зобов'язань за місцевим боргом
3.	Погашення кредиту Європейського банку реконструкції та розвитку				11,0 млн євро або 462,7 млн грн	

4.	Підтримка комунальних підприємств у виконанні міжнародних кредитних угод, гарантом яких є Львівська міська рада	Забезпечення виконання бюджету розвитку		Бюджет розвитку Кредитування комунальних підприємств з бюджету ЛМТГ	392,55 млн грн 392,55 млн грн	Формування довіри до міської ради, як учасника фінансового ринку та встановлення позитивного інвестиційного іміджу міста
----	---	---	--	--	--------------------------------------	--

Зазначені обсяги платежів з обслуговування боргу можуть коригуватися в залежності від офіційного курсу гривні до іноземної валюти.